

Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare år 2018

I detta PM beskriver vi statistik om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) år 2018. Syftet är att ge en beskrivning av sfi utifrån den officiella statistiken, i vilken de huvudsakliga resultaten lyfts fram. Texten är också tänkt att fungera som ett stöd för den som vill veta mer om vilken nationell statistik som finns och hur den kan tolkas. Inledningsvis ger vi en kort beskrivning av hur sfi är organiserat för att underlätta förståelsen av statistiken.

Statistiken för aktuellt år baseras på uppgifter som vid två tillfällen under året har insamlats av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Skolverket. Statistiken är en del av Sveriges officiella statistik.

Kort om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Sfi syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i det svenska språket. Utbildningen är organiserad i form av tre studievägar som riktar sig till personer med olika bakgrund, förutsättningar och mål samt fyra kurser, A, B, C och D. En elev börjar sina studier inom den studieväg och på den kurs som bäst passar hans eller hennes individuella förutsättningar. Från den 8 augusti 2017 gäller nya sammanhållna studievägar som ger eleverna möjlighet att läsa till och med kurs D oavsett studieväg. De nya kurserna är 1C, 1D och 2D. Avsikten är att studievägarna ska vara mer målgruppsanpassade och sammanhållna.

Studievägar och kurser inom sfi:

- Studieväg 1 består av kurserna A, B, C och D.
- Studieväg 2 består av kurserna B, C och D.
- Studieväg 3 består av kurserna C och D.

Alla studievägar är sammanhållna och målgruppsanpassade. Studieväg 1 riktar sig till elever som har kort eller ingen skolbakgrund. Studieväg 2 riktar sig till elever vars skolbakgrund är mindre omfattande än motsvarande svensk gymnasieskola. Studieväg 3 vänder sig till de elever vars skolbakgrund motsvarar svensk gymnasieskola eller som har deltagit i högskolestudier.

Innan eller i samband med att en elev börjar sfi görs en bedömning av vilken studieväg och vilken kurs eleven bör börja på.

Elever, kursdeltagare och nybörjare

I den nationella statistiken finns uppgifter om elever, kursdeltagare och nybörjare. En elev är en person som har studerat en eller flera kurser under året. Eleven räknas som kursdeltagare på varje kurs där han eller hon deltar, varför antalet

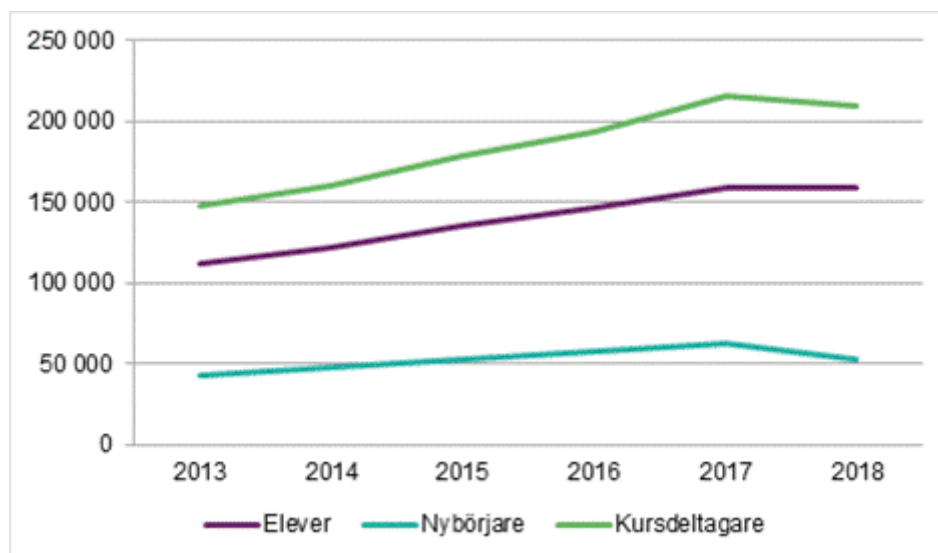
kursdeltagare överstiger antalet elever. Eleven räknas som nybörjare det år då han eller hon har sin första kursstart.

Marginell minskning av antal elever

Skolverket har gjort en ändring vad gäller redovisningen av statistik fördelat på folkhögskola respektive kommun som huvudman. Från och med år 2018 redovisas enbart uppgifter om elever som går på sfi där kommunen är huvudman. En folkhögskola kan erhålla betygsrätt för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare vilket innebär att folkhögskolan kan ge sådan utbildning utan uppdrag av någon annan juridisk person. Utbildning som bedrivs på detta sätt ingår inte i skolväsendet och ska därmed inte omfattas av Skolverkets statistik. Förändringen gör att jämförelser över tid bör göras med viss försiktighet avseende antalet elever. Diagram 1 visar utvecklingen av antal elever, nybörjare och kursdeltagare i sfi med kommunen som huvudman. Av de 163 175 sfi-elever som studerade under kalenderåret 2017 var det 3 904 elever som gick på en utbildning motsvarande sfi med folkhögskolan som huvudman. År 2017 var det 159 271 elever som läste sfi där kommunen var huvudman. År 2018 var det 159 127 elever som läste sfi där kommunen var huvudman. Det innebär att antalet elever som läst sfi med kommunen som huvudman minskade med ca 150 elever mellan år 2017 och år 2018, vilket är en minskning med 0,1 procent.

År 2018 var antalet kursdeltagare som studerade sfi med kommunen som huvudman drygt 209 000, vilket innebär att varje elev deltog i genomsnitt i 1,3 kurser under året.

Diagram 1: Antal elever, nybörjare och kursdeltagare i sfi med kommunen som huvudman 2013–2018

Elevernas bakgrund varierar

Könsfördelningen bland eleverna var något ojämn, 54 procent kvinnor respektive 46 procent män. Andelen kvinnor ökade från 51 procent år 2017 till 54 procent år 2018.

Åldersfördelningen såg ut enligt följande: 13 procent yngre än 25 år, 56 procent 25–39 år och 31 procent äldre än 39 år, vilket är ungefär samma procentuella fördelning som 2017.

Vad gäller elevernas utbildningsbakgrund hade 19 procent högst 6-årig utbildning, 17 procent en 7–9-årig utbildning, 25 procent en 10–12-årig utbildning, 34 procent minst 13 års utbildning och för 5 procent saknades uppgift om utbildningsbakgrund. Kvinnor hade i genomsnitt kortare utbildning än män.

Totalt 36 procent av eleverna hade arabiska som modersmål vilket var det vanligaste modersmålet bland eleverna på sfi. Därefter följde tigrinska, persiska och somaliska. Ungefär 72 procent av eleverna hade något av de tio största språken som sitt modersmål. Syrien har varit det största födelselandet bland eleverna under de senaste fem åren. Andra vanliga födelseländer är Eritrea, Irak, Somalia, Afghanistan och Iran.

Två tredjedelar av eleverna studerar i kommunens egen regi

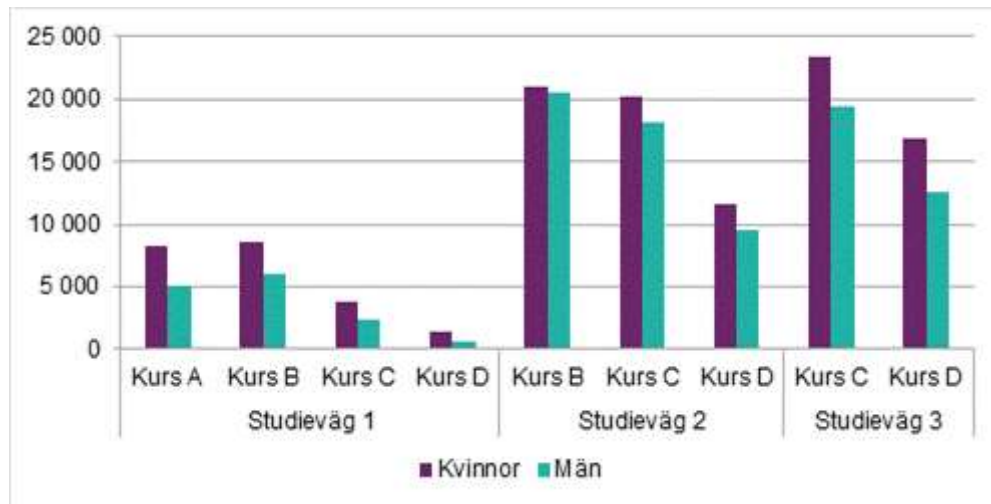
Kommunen är huvudman för sfi men kan välja att uppdra åt andra att anordna utbildningen på entreprenad.

Enligt rapporterade uppgifter år 2018 läste 62 procent av eleverna i kommunens egen regi och 35 procent hos en enskild utbildningsanordnare. Därutöver studerade 3 procent av eleverna i studieförbund och 1 procent på folkhögskola.

Antal kursdeltagare inom de olika studievägarna

År 2018 var antalet kursdeltagare drygt 209 000 som framgår av diagram 1. I diagram 2 visas antal kursdeltagare per studieväg och kurs 2018, fördelat per kön.

Diagram 2: Antal kursdeltagare per studieväg och kurs 2018, fördelat på kön.

Av kursdeltagarna läste 17 procent inom studieväg 1, 48 procent inom studieväg 2 och 35 procent inom studieväg 3. Kvinnorna var i majoritet på samtliga kurser. Däremot var det en större andel bland männen som läste kurs B och C inom studieväg 2 och kurs C inom studieväg 3.

Utbildningsbakgrunden är en av de avgörande faktorerna för inom vilken studieväg en elev ska påbörja sina studier. Inom studieväg 1 studerar framför allt personer med 0–6 års tidigare utbildning, medan majoriteten inom studieväg 3 är personer med minst 13 års tidigare utbildning. Andelen kursdeltagare som deltog i läs- och skrivinlärning varierade också mellan de olika studievägarna. Majoriteten var inom studieväg 1.

Studieresultat

Studieresultaten redovisas på flera olika sätt i statistiken. För kursdeltagare redovisas hur många som under året har slutfört eller avbrutit sin kurs, alternativt avser att fortsätta kursen under nästa år.¹ Skolverket redovisar också betygsfördelning samt genomsnittligt antal levtimmar och genomsnittlig studietid för kursdeltagare som slutfört sin kurs. För nybörjare, som påbörjade sina studier 2016, redovisas hur många som har slutfört någon kurs med godkänt resultat till och med 2018. Därutöver redovisas resultaten från de nationella slutproven.

Knappt fyra av tio kursdeltagare slutför sin kurs under året

Under år 2018 slutförde 35 procent av kursdeltagarna sin kurs och 24 procent avbröt den. Därutöver var det 41 procent som antogs fortsätta kursen nästa år.

¹ För de kursdeltagare som varken slutfört eller avbrutit sin kurs gör vi antagandet att de fortsätter kursen under nästa kalenderår. I praktiken behöver det dock inte alltid bli så.

Högst andel avbrott fanns på kurs 3C, inom vilken 30 procent avbröt sin kurs år 2018. Män avbröt sina kurser i något högre utsträckning än kvinnor.

Nästan alla får godkänt betyg

Under år 2018 slutförde nästan 74 000 kursdeltagare sin kurs. Av dessa fick 97 procent lägst betyget E och 3 procent fick betyget F. Det var 4 procent som fick det högsta betyget, A. Resultaten skiljer sig dock åt mellan de olika kurserna. I diagram 3 visas betygsfördelning för kursdeltagare som slutförde kurs år 2018.

Diagram 3: Betygsfördelning år 2018 uppdelat efter studieväg och kurs (procent).

* Betygen A och B för kurserna 1C och 1D redovisas inte pga. sekretesskäl.

Omkring sex av tio nybörjare får godkänt

Eftersom studierna i sfi ofta sträcker sig över flera olika kalenderår följs nybörjare under flera års tid. På det sättet blir det möjligt att ge en samlad bild av resultaten.

Av de nybörjare som hade sin första kursstart i sfi 2016 var det 63 procent som hade nått godkänt resultat på minst en kurs t.o.m. 2018, vilket framgår av tabell 1. Samtidigt var det 24 procent som hade avbrutit en eller flera kurser utan att slutföra någon kurs under åren 2016–2018. För 13 procent av nybörjarna fanns inga uppgifter varken, om slutförda eller avbrutna kurser, och därför antas de ha fortsatt sin utbildning. Kvinnor fick godkänt resultat i högre utsträckning än män. Män var mer benägna att avbryta utbildningen.

Tabell 1: Studieresultat t.o.m. 2018 för nybörjare 2016, prioriterat efter högsta godkända kurs.

Slutfört någon kurs Avbrott/studieuppehåll Fortsätter utbildningen	Nybörjare 2016, oavsett entré			därav entré på kurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	1A	1B	2B	2C	3C	3D
Samtliga elever	57 402	26 462	30 940	6 538	2 030	23 236	2 716	20 531	2 351
Slutfört någon kurs med minst godkänt resultat (%)	63	67	60	61	58	67	66	59	65
därav									
Kurs 1A	4	4	3	31					
Kurs 1B	2	3	2	14	23				
Kurs 1C ¹⁾	0,3	0,3	0,2	2	2				
Kurs 1D ¹⁾				
Kurs 2B	11	10	12	6	8	26			
Kurs 2C	8	8	8	4	10	16	18		
Kurs 2D ¹⁾	4	4	3	1	4	8	6		
Kurs 3C	7	7	7	1	2	2	4	16	
Kurs 3D	27	30	24	2	8	15	38	44	65
Avbrott/studieuppehåll (%)	24	21	27	21	19	22	19	29	18
Fortsätter utbildningen (%)	13	13	13	18	22	11	15	12	17

¹⁾ Sedan augusti 2017 gäller nya sammanhållna studievägar som ger eleverna möjlighet att läsa till och med kurs D oavsett studieväg. De nya kurserna är 1C, 1D och 2D. För kursen 1D redovisas inte uppgifter eftersom få elever, som påbörjat sin utbildning 2016, gjorde övergång till den kursen.

Under åren 2016–2018 kan en elev ha slutfört fler än en kurs. Samma elev kan också ha avbrutit kurser och kan även ha deltagit i kurser som ännu inte är avslutade. För att kunna åskådliggöra resultaten på ett tydligt sätt prioriteras eleverna efter sin högsta godkända kurs. Eleverna räknas därmed bara en gång i tabell 1. Det innebär exempelvis att en elev som under åren 2016–2018 har slutfört kurs 1A, avbrutit kurs 1B och sedan slutfört kurs 2C kommer att redovisas som att han eller hon har slutfört kurs 2C med godkänt resultat. Prioriteringen får till följd att antalet elever som har slutfört en lägre kurs underskattas i tabellen. Till exempel framgår att ca 4 procent av samtliga nybörjare 2016 har slutfört kurs 1A som högsta kurs till och med 2018. I realiteten är det dock fler som har slutfört denna kurs under året, men då även slutfört högre kurser.

Det finns en del skillnader i deltagandet mellan män och kvinnor. Män slutförde i lägre utsträckning minst en kurs och avbröt i högre utsträckning studierna i samtliga kurser.

Av statistiken framgår även vilka resultat nybörjare har uppnått beroende på startkurs. Av de nybörjare som år 2016 påbörjade sina studier på kurs 1A var det 61 procent som slutförde någon kurs med godkänt resultat till och med år 2018. Det var 31 procent som slutförde kurs 1A medan 2 procent slutförde kurs 3D.

Genomsnittligt antal elevtimmar varierar stort beroende på startkurs

Utbildning i sfi ska i genomsnitt under en fyraveckorsperiod omfatta minst 15 timmars undervisning i veckan (20 kap. 24§ i skollagen). Undervisningens omfattning får dock minskas om eleven begär det och huvudmannen finner att det är förenligt med utbildningens syfte. Huvudmannen ska verka för att undervisningen erbjuds på tider som är anpassade efter elevens behov. Både för nybörjare och för kursdeltagare i sfi redovisar Skolverket uppgifter om genomsnittligt antal undervisningstimmar. Av statistiken framgår att nybörjare 2016 som slutförde minst en kurs med godkänt resultat t.o.m. 2018 hade studerat i genomsnitt i 475 timmar totalt. Antalet undervisningstimmar varierade kraftigt beroende på vilken studieväg och kurs eleven började på och vilken elevens högsta avslutade kurs var. Nybörjarna som påbörjade studierna på kurs 3D, och avslutade kursen med godkänt resultat, hade studerat i genomsnitt i 147 timmar. Nybörjarna på kurs 1A som fick godkänt på minst en kurs hade studerat i genomsnitt i 573 timmar.

Skolverket redovisar även uppgifter om genomsnittlig studietid i veckor mellan start- och slutdatum. För nybörjare 2016 som slutförde minst en kurs med godkänt resultat t.o.m. 2018 var tiden mellan start- och slutdatum i genomsnitt 56 veckor totalt. Även här finns stora skillnader beroende på startkurs. För de som hade påbörjat sina studier på kurs 1A, och som fått godkänt resultat på minst en kurs, krävdes i genomsnitt 63 veckor, jämfört med 21 veckor för dem som hade påbörjat sina studier på kurs 3D.

Nationella prov i sfi

Sedan år 2010 redovisar Skolverket uppgifter om resultaten på nationella prov i sfi. De nationella proven är obligatoriska att använda i slutet av kurserna B, C och D. Proven ska fungera som ett stöd för lärare vid bedömning och betygssättning men är inga examensprov. Varje prov består av fyra delprov som prövar färdigheterna läsförståelse, hörförståelse, skriftlig produktion respektive muntlig produktion och interaktion. Betyg sätts på varje delprov och därefter beräknas ett sammanvägt provbetyg. Det sammanvägda provbetyget beräknas genom att ett genomsnitt tas på de fyra delproven.²

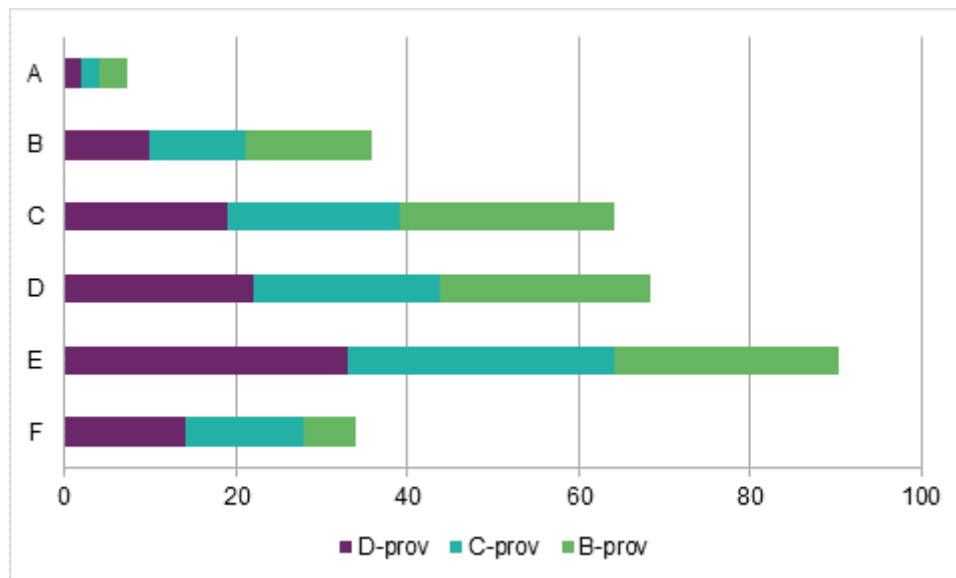
² Det finns vissa undantag till denna regel. Ett undantag är att en kursdeltagare högst kan få ett sammanvägt provbetyg två steg över det lägsta delprovetsbetyget. En kursdeltagare som får betyget F på ett delprov kan högst få betyget E i sammanvägt provbetyg. Om en kursdeltagare får betyget F på två delprov kan han eller hon inte få ett godkänt sammanvägt provbetyg.

Flest får godkänt på nationellt prov i kurs B

Av de kursdeltagare som år 2018 deltog i ett nationellt prov i sfi, var det drygt 18 000 kursdeltagare som deltog i B-provet, ca 26 000 som deltog i C-provet och drygt 22 000 som deltog i D-provet.³

Resultaten på proven skiljer sig åt mellan de olika kurserna. Högst resultat fick kursdeltagarna som deltog i B-provet, 94 procent fick lägst betyget E i sammanvägt provbetyg. På C- och D-provet var motsvarande andelar 86 procent vardera. Det var bara några få procent av kursdeltagarna som fick det högsta betyget A. Det delprov som eleverna klarade i lägst utsträckning var liksom tidigare år delprovet i skriftlig produktion. Kvinnor och män presterade i stort sett lika bra på sfi-proven. Det var dock en något högre andel män än kvinnor som inte klarade delprovet i skriftlig produktion.

Diagram 4: Sammanvägt provbetyg år 2018 uppdelat per kurs (procent).

Om Skolverkets statistik om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Skolverket publicerar statistik om sfi en gång per år. Från och med år 2009 publiceras statistiken över sfi per kalenderår istället för per läsår, i syfte att bättre spegla en flexibel vuxenutbildning.

Vill du se tabellerna därifrån uppgifterna i denna PM är hämtade hittar du dem på Skolverkets webbplats. Där finns Sveriges officiella statistik om sfi för kalenderåret 2018 på riksnivå. Bifogat till denna PM finns en översikt över de tabeller om elever, kursdeltagare och studieresultat i sfi som Skolverket publicerar (se nästa sida).

³ Detta avser kursdeltagare som fått ett sammanvägt provbetyg.

Statistik på läns- och kommunnivå

Förutom statistik på riksnivå publicerar Skolverket uppgifter på läns- och kommunnivå i Skolverkets databas Jämförelsetal (www.jmftal.artisan.se). Där finns bl.a. uppgifter om elever och kursdeltagare i kommuner och om studieresultat. I databasen går det att se resultaten för en enskild kommun. Sammantaget visar kommunsiffrorna att det finns mycket stora skillnader mellan olika kommuner. I de fall resultaten är alltför osäkra prickas de (.). Detta blir aktuellt för kommuner med få elever.

Översikt över tabeller om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Uppgifter på riksnivå	
Elever och kursdeltagare	
Tabell 1	Antal elever, nybörjare och kursdeltagare Antal elever, nybörjare och kursdeltagare 2013–2018.
Tabell 2	Antal anordnare Antal utbildningsanordnare samt antal elever och kursdeltagare per anordnare.
Tabell 3A	Elever Antal elever efter kön, ålder, tidigare utbildning m.m.
Tabell 3B	Elever (forts.) Antal elever efter kön, modersmål och födelseland.
Tabell 4	Kursdeltagare Antal kursdeltagare efter studieväg och kurs samt fördelat på kön, ålder och utbildningsbakgrund m.m.
Studieresultat	
Tabell 1A	Kursdeltagare som slutfört, avbrutit eller fortsätter kurs Totalt samt fördelat efter kön, studieväg och kurs.
Tabell 1B	Betyg på kurser i sfi (kurser fr.o.m. 1 juli 2012) Betygsfördelning totalt och fördelat på studieväg och kurs, samt uppgifter om genomsnittligt antal elevtimmar och genomsnittlig tid i veckor mellan start- och slutdatum för de betygssatta kurserna.
Tabell 2A-C	Resultat för nybörjare 2016 Andel nybörjare 2016 som slutfört minst en kurs t.o.m. 2018. Uppgift om högsta slutförda kurs beroende på startkurs, fördelat efter kön. Även uppgift om genomsnittligt antal elevtimmar (tabell 2B) och genomsnittlig studietid (tabell 2C).
Tabell 3.1-3.7	Resultat för nybörjare 2016 Studieresultat t.o.m. 2018 för elever som påbörjat sin utbildning 2016, efter kön, ålder, utbildningsbakgrund, modersmål, födelseland, deltagande i läs- och skrivinläring och anordnare.
Tabell 4	Genomsnittligt antal elevtimmar för nybörjare 2016 Genomsnittligt antal elevtimmar t.o.m. 2018 för nybörjare 2016 som slutfört minst en kurs. Totalt samt fördelat på kurs, kön, ålder m.m.
Tabell 5	Genomsnittlig tid i veckor för nybörjare 2016 Genomsnittlig tid mellan start- och slutdatum t.o.m. 2018 för nybörjare 2016 som slutfört minst en kurs. Totalt samt fördelat på kurs, kön, ålder m.m.
Nationella prov	
Tabell 1	Resultat på nationella prov i sfi (kurser fr.o.m. 1 juli 2012) Betygsfördelning på nationella prov i sfi, fördelat på kurs, delprov och kön.
Uppgifter på läns- och kommunnivå	
	Se databasen Jämförelsetal (www.jmftal.artisan.se)